

.....

АДМІНІСТРАТИВНЕ ПРАВО І ПРОЦЕС; ФІНАНСОВЕ ПРАВО; ІНФОРМАЦІЙНЕ ПРАВО

.....

УДК 342.951: 347.22: 34.096
DOI <https://doi.org/10.32840/pdu.2022.2.11>

С. О. Грицай

кандидат юридичних наук,
доцент кафедри галузевого права та загальноправових дисциплін
Інституту права та суспільних відносин
Відкритого міжнародного університету розвитку людини «Україна»
<https://orcid.org/0000-0003-0051-6149>

ПЕРСПЕКТИВИ ОПОДАТКУВАННЯ ОПЕРАЦІЙ ФІЗИЧНИХ ОСІБ ТА ФІЗИЧНИХ ОСІБ-ПІДПРИЄМЦІВ З ВІРТУАЛЬНИМИ АКТИВАМИ В УКРАЇНІ

У статті проводиться дослідження податкових аспектів пов'язаних з перспективою застосуванням механізмів оподаткування операцій фізичних осіб та фізичних осіб-підприємців з віртуальними активами в Україні, що передбачений у Законопроекті 7150, і які мають правову визначеність згідно Закону України «Про віртуальні активи». Стрімкий розвиток передових цифрових фінансових технологій зобов'язує уряди держав не відставати у законотворчій роботі з цього напрямку від таких прогресивних поглядів нової цифрової ери у фінансовому секторі економіці, що може надати їх країнам додаткові стимули для зростання внутрішнього валового продукту. Цілком очевидно, що учасники ринку криптовалют, без належної нормативно-правової бази в Україні не мають можливості отримувати правовий захист від держави, а відповідно держава, у свою чергу, не отримує майже ніяких податкових надходжень від функціонування відповідної галузі економіки у «тіньовій» її стороні. Парламент України прийняв 17.02.2022 року Закон України «Про віртуальні активи» № 2074-IX (надалі – Закон 2074). Який був 15.03.2022 року підписаний Президентом України, після врахованих змін, згідно його раніше поданих пропозицій. Згідно п.1 Розділу VI «Прикінцеві та перехідні положення» Закону 2074, сам закон набере чинності, зокрема і серед іншого, з дня набрання чинності закону України про внесення змін до Податкового кодексу України, щодо особливостей оподаткування операцій з віртуальними активами. Реалізація положень законопроекту не потребує додаткових фінансових витрат із державного та місцевих бюджетів України, надаючи при цьому нескінченний потенціал зростання податкових надходжень від розвитку суцільно-нової галузі економіки, яка до цього часу взагалі ніяким чином не оподатковувалась. Мета статті полягає у проведенні дослідження податкових аспектів пов'язаних з перспективою застосуванням механізмів оподаткування операцій фізичних осіб та фізичних осіб-підприємців з віртуальними активами в Україні, що передбачений у Законопроекті 7150, і які мають правову визначеність згідно Закону України «Про віртуальні активи». За результатами проведеного дослідження можна зробити ряд висновків, які в цілому мають напрямок думки, щодо необхідності доопрацювання запропонованого у Законопроекті 7150 механізму оподаткування доходу від операцій з віртуальними активами.

Ключові слова: оподаткування, віртуальні активи, криптовалюта, біткоїн, стейблкоїн, токен, цифрова валюта, віртуальні валюта, електронні гроші, безготівкові гроші, грошові сурогати.

Постановка проблеми (вступ). Стрімкий розвиток передових цифрових фінансових технологій зобов'язує уряди держав не відставати у законотворчій роботі з цього напрямку від таких прогресивних поглядів нової цифрової ери у фінансовому секторі економіці, що може надати їх країнам додаткові стимули для зростання внутрішнього валового продукту.

Цілком очевидно, що учасники ринку криптовалют, без належної нормативно-правової бази в Україні не мають можливості отримувати правовий захист від держави, а відповідно держава, у свою чергу, не отримує майже ніяких податкових надходжень від функціонування відповідної галузі економіки у «тіньовій» її стороні.

У розділі фінансово-економічного обґрунтування пояснювальної записки до проекту Закону України «Про внесення змін до Податкового кодексу України щодо оподаткування обороту віртуальних активів в Україні», зазначено наступне: реалізація положень законопроекту не потребує додаткових фінансових витрат із державного та місцевих бюджетів України, надаючи при цьому нескінченний потенціал зростання податкових надходжень від розвитку суцільно-нової галузі економіки, яка до цього часу взагалі ніяким чином не оподатковувалась. Окрім цього, при регульованому обороті віртуальних активів суттєво зросте ефективність заходів, спрямованих на боротьбу з легалізацією коштів, здобутих злочинним шляхом, фінансуванням тероризму та розповсюдження зброї масового знищення що, відповідно, дозволить належним чином та вчасно виконати міжнародні зобов'язання у цій галузі, взяті на себе Україною. Законопроект спрямований на надання податкових стимулів індустрії, пов'язаної з оборотом віртуальних активів, її учасникам та професійним постачальникам послуг для учасників, та разом із проектом Закону України «Про віртуальні активи» передбачає комплексну систему заходів, необхідну для ефективного запуску суцільно нової галузі цифрової економіки в Україні. [3]

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Верховна Рада України прийняла 17.02.2022 року Закон України «Про віртуальні активи» № 2074-IX (надалі – Закон

2074) [5]. Який був 15.03.2022 року підписаний Президентом України, після врахованих змін, згідно його раніше поданих пропозицій [9]. Згідно п.1 Розділу VI «Прикінцеві та перехідні положення» Закону 2074, сам закон набере чинності: а). з дня набрання чинності закону України про внесення змін до Податкового кодексу України, щодо особливостей оподаткування операцій з віртуальними активами; б). впровадження Державного реєстру постачальників послуг, пов'язаних з оборотом віртуальних активів, про що додатково зазначено у п.2 Розділу VI Прикінцеві та перехідні положення, як обмеження в можливості застосування санкцій передбачених статтею 23 Закону 2074. Для виконання приписів п. 1 Розділу VI Закону 2074 та з метою введення його в дію [2], Верховна Рада України 13.03.2022 року зареєструвала законопроект № 7150 «Про внесення змін до Податкового кодексу України щодо оподаткування операцій з віртуальними активами» (надалі – Законопроект 7150) [8].

Мета статті. Провести дослідження податкових аспектів пов'язаних з перспективою застосуванням механізмів оподаткування операцій фізичних осіб та фізичних осіб-підприємців з віртуальними активами в Україні, що передбачений у Законопроекті 7150, і які мають правову визначеність згідно Закону України «Про віртуальні активи». Крім осіб, що обрали спрощену систему оподаткування (ст. 177 ПК), яку ми не розглядаємо у даній темі, тому що щодо неї не планується вносити ні які зміни у контексті оподаткування віртуальних активів.

Виклад методики. При проведенні дослідження використовувалися: загальнонаукові методи дослідження – дедукція та індукція, синтез та аналіз, наукова абстракція, системний підхід; спеціально – юридичні методи пізнання – формально правовий; правове прогнозування, ретроспективний та порівняльно правовий метод; методологічне обґрунтування сутності, природи та структури термінології, що є об'єктом дослідження.

Виклад основного результату. Законопроект 7150 закликаний сформулювати в правовому полі України легальну подат-

кову платформу для криптовалюти, щодо яких у Законі 2074 прийнято узагальнюючу назву – віртуальні активи. Загалом це повинно привести до відчутного зростання у найближчому часі внутрішнього валового продукту України. Це може бути забезпечено, тим що Законопроект 7150 передбачає надання податкових стимулів при оподаткуванні операцій пов'язаних з віртуальними активами, що ймовірно дасть змогу для розквіту нової цифрової економіки, як легальної галузі, що сплачує податки до бюджету України.

1. Визначення та правове врегулювання віртуальних активів. Державне регулювання ринку віртуальних активів – здійснення державою в особі Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку (надалі – НКЦПФР) [1] та Національного банку України (надалі – НБУ) [6] комплексних заходів щодо упорядкування, контролю, нагляду за ринком віртуальних активів, регулювання правил функціонування поставальників послуг, пов'язаних з оборотом віртуальних активів, а також заходів щодо запобігання і протидії зловживанням і порушенням на ринку віртуальних активів (п. 1 ст. 16 Закон 2074).

Державне регулювання у сфері обороту забезпечених віртуальних активів, що забезпечені валютними цінностями (ЗВА(ВЦ)), у межах своїх компетенцій, здійснює – Національний банк України (надалі – НБУ).

Державне регулювання у сфері обороту віртуальних активів, крім ЗВА(ВЦ), зокрема і щодо забезпечених віртуальних активів, що забезпечені цінним папером або деривативним фінансовим інструментом (ЗВА(ФІ)), у межах своїх компетенцій, здійснює – Національна комісія з цінних паперів та фондового ринку (надалі – НКЦПФР).

Закону 2074 формує власний поділ віртуальних активів, який не схожий з загальноприйнятим у спільноті що має відношення до криптоіндустрії:

- *віртуальний актив* – нематеріальне благо, що є об'єктом цивільних прав, має вартість та виражене сукупністю даних в електронній формі. Існування та оборотоздатність віртуального активу забезпечується системою забезпечення обороту

віртуальних активів. Віртуальний актив може посвідчувати майнові права, зокрема права вимоги на інші об'єкти цивільних прав (п.п. 1 п. 1 ст. 1 Закону 2074); Віртуальні активи є нематеріальними благами, особливості обороту яких визначаються Цивільним кодексом України та цим Законом. Віртуальні активи можуть бути незабезпеченими або забезпеченими. (п. 1 ст. 4 Закону 2074);

- *забезпечений віртуальний актив* – віртуальний актив, що посвідчує майнові права, зокрема права вимоги на інші об'єкти цивільних прав (п.п. 3 п. 1 ст. 1 Закону 2074); Забезпечені віртуальні активи посвідчують майнові права, зокрема права вимоги на інші об'єкти цивільних прав (п.3 ст.4 Закону 2074);

- *незабезпечений віртуальний актив* – віртуальний актив, що не посвідчує жодних майнових або немайнових прав (п.п. 6 п. 1 ст. 1 Закону 2074); Незабезпечені віртуальні активи майнових прав не посвідчують. (п. 2 ст. 4 Закону 2074);

У свою чергу, забезпечений віртуальний актив, як вже фінансовий віртуальний актив, формує два окремих напрямку вже свого внутрішнього розподілу, на: забезпечений валютними цінностями та забезпечений цінними паперами або деривативним фінансовим інструментом (п. 6 ст. 4 Закону 2074):

- емітований резидентом України забезпечений віртуальний актив, що забезпечений валютними цінностями (далі – ЗВА(ВЦ));

- емітований резидентом України забезпечений віртуальний актив, що забезпечений цінним папером або деривативним фінансовим інструментом (далі – ЗВА(ФІ)).

2. Поставальники послуг з обороту віртуальних активів. Суб'єкти господарювання усіх форм власності мають право провадити діяльність поставальника послуг, пов'язаних з оборотом віртуальних активів, за умови виконання вимог, визначених Законом 2074 (п. 1 ст. 18 Закону 2074).

Діяльність поставальників послуг, пов'язаних з оборотом віртуальних активів, допускається виключно за умови отримання дозволу на надання послуг,

пов'язаних з оборотом віртуальних активів відповідного виду, визначеного Законом 2074 (п. 2 ст. 18 Закону 2074).

Суб'єктам господарювання дозволяється провадити більше одного виду діяльності постачальника послуг, пов'язаних з оборотом віртуальних активів, за умови отримання дозволу на надання кожного відповідного виду послуг, пов'язаних з оборотом віртуальних активів (п. 3 ст. 18 Закону 2074).

Постачальники послуг, пов'язаних з оборотом віртуальних активів, – виключно суб'єкти господарювання – юридичні особи, які провадять в інтересах третіх осіб один або декілька з таких видів діяльності: 1). зберігання або адміністрування віртуальних активів чи ключів віртуальних активів; 2). обмін віртуальних активів; 3). переказ віртуальних активів; надання посередницьких послуг, пов'язаних з віртуальними активами (п.п. 8 п. 1 ст. 1 Закону 2074);

Постачальником послуг може бути іноземна юридична особа, яка є учасником ринку віртуальних активів, за правом іноземної держави провадить діяльність як постачальник послуг у порядку та на умовах, визначених Національною комісією з цінних паперів та фондового ринку з урахуванням вимог та обмежень, визначених цим Законом (п. 6 ст. 9 Закону 2074).

У деяких випадках не є обов'язковим отримувати дозвіл на провадження діяльності з обороту віртуальних активів, а у деяких, потрібно додатково мати відповідну ліцензію:

- *видача дозволу на надання послуг, пов'язаних з оборотом віртуальних активів ЗВА(ФІ) – у встановлених НКЦПФР випадках та порядку, професійні учасники ринків капіталу мають право на провадження відповідного виду діяльності постачальника послуг, пов'язаних з оборотом віртуальних активів, без отримання дозволів, передбачених Законом 2074 (п. 17 ст. 19 Закону 2074);*

- *випаді дозволу на надання послуг, пов'язаних з оборотом віртуальних активів ЗВА(ВЦ) – а). постачальник послуг, пов'язаних з оборотом віртуальних активів, який є банком, має право надавати послуги, пов'язані з оборотом ЗВА(ВЦ),*

на підставі банківської ліцензії та дозволу на надання послуг, пов'язаних з оборотом віртуальних активів; б). постачальник послуг, пов'язаних з оборотом віртуальних активів, який є небанківською фінансовою установою, має право надавати послуги, пов'язані з оборотом ЗВА(ВЦ), на підставі ліцензії НБУ на здійснення валютних операцій та дозволу на надання послуг, пов'язаних з оборотом віртуальних активів (п. 16 ст. 19 Закону 2074).

Нагляд за діяльністю постачальників послуг, пов'язаних з оборотом ЗВА(ВЦ), які є банками, філіями іноземних банків, здійснюється у порядку, визначеному Законом України «Про банки і банківську діяльність» [4]. Нагляд за діяльністю постачальників послуг, пов'язаних з оборотом ЗВА(ВЦ), які є небанківськими фінансовими установами, здійснюється у порядку, визначеному Законом України «Про фінансові послуги та державне регулювання ринків фінансових послуг» [7] (п. 2 ст. 17 Закону 2074).

Постачальником послуг, пов'язаних з оборотом ЗВА(ВЦ), може бути лише фінансова установа (п.7 ст.9 розділу III Закону 2074).

Послугами з обміну віртуальних активів є діяльність, пов'язана з обміном віртуальних активів на інші віртуальні активи та валютні цінності, що здійснюється для третіх осіб та/або за дорученням та в інтересах третіх осіб.

Постачальники послуг з обміну віртуальних активів мають право надавати послуги з обміну віртуальних активів виключно на інші віртуальні активи або на національну валюту (гривню), а у випадках, визначених Національним банком України, – на інші валютні цінності (п. 2 ст. 11 Закону 2074).

Таким чином реалізація віртуальних активів у правовому полі України можлива виключно через посередника, а саме постачальника послуг з обігу віртуальних активів: а). при процедурі прямого продажу, – що має дозвіл на надання посередницьких послуг, пов'язаних з віртуальними активами; б). при процедурі обміну, – що має дозвіл на надання операцій з обміну віртуальних активів на інші віртуальні активи та валютні цінності.

3. Зміни до Податкового кодексу України у зв'язку з прийняттям Закону України «Про віртуальні активи».

Відповідно до Проекту 7150 змін у Податковому кодексу України (надалі – ПК) будуть введені нові поняття у статті 14 розділу I «Загальні положення» зокрема: *віртуальний актив* (ст. 14 п. 14.1.33 ПК), *забезпечений віртуальний актив* (ст. 14 п. 14.1.61 ПК), *незабезпечений віртуальний актив* (ст. 14 п. 14.1.62 ПК), *постачальник послуг, пов'язаних з оборотом віртуальних активів* (ст. 14 п. 14.1.192 ПК), *послуги, пов'язані з оборотом віртуальних активів* (ст. 14 п. 14.1.184 ПК), *постачальник послуг, пов'язаних з оборотом віртуальних активів* (ст. 14 п. 14.1.192 ПК) – вживаються у значенні, наведеному в Законі України «Про віртуальні активи».

Окрім цього мають місце і нові визначення які відносяться виключно до специфіки нормування податкових відносин в Україні і притаманні Податковому кодексу України:

прибуток від операцій з віртуальними активами для цілей розділу IV цього Кодексу – дохід у вигляді позитивної різниці між доходом, отриманим платником податку від проведення операцій з віртуальними активами та витратами на їх придбання (ст. 14 п. 14.1.196-1 ПК);

використання забезпеченого віртуального активу – припинення права власності на забезпечений віртуальний актив передачею власнику забезпеченого віртуального активу майнового права, що було ним забезпечено (ст. 14 п. 14.1.25 ПК);

товари – матеріальні та нематеріальні активи, у тому числі земельні ділянки, земельні частки (паї), а також цінні папери та деривативи, що використовуються у будь-яких операціях, крім операцій з їх випуску (емісії) та погашення, *та віртуальні активи, що використовуються у будь-яких операціях, крім операцій з їх випуску (емісії) та використання* (ст. 14 п. 14.1.244 ПК);

4. Механізм оподаткування доходів фізичних осіб від операцій з віртуальними активами, що закладений у Законопроекті 1591, крім осіб, що обрали спрощену систему оподаткування (ст. 177 ПК), яку ми не розглядаємо у даній темі, тому що

щодо неї не планується вносити ні які зміни у контексті оподаткування віртуальних активів. Розділ IV Податкового кодексу України присвячений оподаткування доходів фізичних осіб. Зокрема, до загального місячного (річного) оподатковуваного доходу платника податку включається (п.164.2 ПК) і прибуток від операцій з віртуальними активами (п. 164.2.19 ПК). Ставка податку на доходи фізичних осіб визначена у ст.167 ПК і складає 5 відсотків – для доходів у вигляді дивідендів по акціях та корпоративних правах, нарахованих резидентами – платниками податку на прибуток підприємств (крім доходів у вигляді дивідендів по акціях, інвестиційних сертифікатах, які виплачуються інститутами спільного інвестування) та прибутку від операцій з віртуальними активами (п. 167.5.2 ПК).

Стаття 170 Податкового кодексу України регламентує особливості нарахування (виплати) та оподаткування окремих видів доходів, серед яких є і оподаткування прибутку від операцій з віртуальними активами (п.170.2-1 ПК).

Облік прибутку від операцій з віртуальними активами ведеться платником податку самостійно та окремо від інших доходів та витрат. Для цілей оподаткування прибутку від операцій з віртуальними активами податковим (звітним) періодом вважається календарний рік, за результатами якого платник податку у випадках, передбачених цим пунктом, зобов'язаний подати річну податкову декларацію, в якій має відобразити такий прибуток, отриманий протягом такого податкового (звітного) року.

Обов'язковому декларуванню підлягає позитивне значення прибутку від операцій з віртуальними активами. Платник податку, який отримав протягом звітного періоду збиток від операцій з віртуальними активами, має право задекларувати такий збиток для отримання права на його врахування при визначенні прибутку від операцій з віртуальними активами у наступних податкових (звітних) періодах (без обмеження кількості таких періодів) (170.2-1.1 ПК).

Прибуток від операцій з віртуальними активами розраховується як позитивна

різниця між сукупним доходом, отриманим платником податку від продажу віртуальних активів протягом податкового (звітного) періоду та документально підтвердженими сукупними витратами на придбання віртуальних активів протягом цього ж податкового (звітного) періоду, з урахуванням збитку від операцій з віртуальними активами, не врахованого в попередніх податкових (звітних) періодах. Якщо в результаті розрахунку прибутку від операцій з віртуальними активами за правилами, встановленими цим пунктом, виникає від'ємне значення, воно вважається збитком від операцій з віртуальними активами (170.2-1.2. ПК).

Для цілей пункту 170.2-1.2. ПК:

а) доходами платника податків від операцій з віртуальними активами вважається сума валютних цінностей, отриманих ним від постачальника послуг, пов'язаних з оборотом віртуальних активів, в межах надання послуг, пов'язаних з оборотом віртуальних активів, а також сума валютних цінностей, отриманих платником податку від інших осіб в обмін на віртуальні активи;

б) в разі використання забезпеченого віртуального активу його власником, вважається, що такий власник отримав дохід від операцій з віртуальними активами у розмірі витрат, понесених на придбання такого забезпеченого віртуального активу (крім випадків, коли загальна сума такого доходу, отриманого протягом податкового (звітного) періоду, не перевищує 10 розмірів мінімальної заробітної плати, встановленої на 1 січня звітного податкового року);

в) витратами платника податків від операцій з віртуальними активами вважається сума валютних цінностей, перерахованих ним з власного банківського рахунку на рахунок постачальника послуг, пов'язаних з оборотом віртуальних активів, а також сума валютних цінностей, перерахованих таким платником податку з власного банківського рахунку на рахунок будь-яким іншим особам в обмін на віртуальні активи (у тому числі їх емітенту);

г) обмін віртуального активу на інший віртуальний актив не призводить до виникнення доходу чи витрат від опера-

цій з віртуальними активами у платника податку (170.2-1.2. ПК).

5. *Механізм оподаткування доходів фізичних осіб-підприємців від операцій з віртуальними активами, що закладений у Законопроекті 1591.* Механізм оподаткування доходів, отриманих фізичною особою-підприємцем від провадження господарської діяльності, крім осіб, що обрали спрощену систему оподаткування (ст. 177 ПК), яку ми не розглядаємо у даній темі, тому що щодо неї не планується вносити ні які зміни у контексті оподаткування віртуальних активів. Не включаються до доходу фізичної особи – підприємця суми доходу у вигляді прибутку від операцій з віртуальними активами. Оподаткування таких доходів фізичної особи – підприємця здійснюється у порядку, визначеному пунктом 170.2-1 статті 170 Податкового Кодексу (п. 177.3.3 ПК).

У свою чергу п.170.2-1 ПК регулює оподаткування прибутку від операцій з віртуальними активами та входить до розділу IV «Податок на доходи фізичних осіб», що ми розглянули у попередньому розділі нашого дослідження.

Висновки і пропозиції. За результатами проведеного дослідження можна зробити ряд висновків, які в цілому мають напрямок думки, щодо необхідності доопрацювання Законопроекту 7150, з огляду на наступне:

1. Механізм оподаткування, передбачений Законопроектом 7150, доходів від операцій з віртуальними активами фізичних осіб є аналогічним з механізмом оподаткування таких доходів у фізичних осіб-підприємців (п. 177.3.3 ПК):

2. Можна вважати позитивним той факт що збиток від операцій з віртуальними активами отриманий у минулі податкові періоди, враховується при обчисленні прибутку у наступних податкових періодах (без обмеження кількості таких періодів) (170.2-1.1 ПК);

3. Визначення механізму доходу у п.п. «а» п.170.2-1.2 має два напрямку, які є не доречними та не мають «регламентованого сенсу» їх визначення, як то: «сума валютних цінностей, отриманих від постачальника послуг» та «... сума валютних цінностей, отриманих платни-

ком податку від інших осіб ...», – ми вважаємо, і це є логічним, що ці напрямки отримання доходу у вигляді валютних цінностей потрібно об'єднати, та зазначити, як то: «... сума валютних цінностей, отриманих від будь-яких осіб ...», – і від запропонованого нами об'єднання та узагальнення, не зменшиться обсяг оподаткованої виручки, а її трактовка буде більш лаконічною та зрозумілою;

4. Витратами, для цілей оподаткування, вважається сума валютних цінностей перерахування за віртуальні активи виключно з банківського рахунку:

5. Визначення механізму витрат у п.п. «в» п.170.2-1.2 має два напрямку, які є не доречними та знаходяться у контрасті з концепцією Закону 2074 видачі платного дозволу постачальникам послуг, як то: «сума валютних цінностей, перерахованих ... на рахунок постачальника послуг» та «... сума валютних цінностей, перерахованихна рахунок будь-яким іншим особам ...». Ми вважаємо, і це є логічним, що ці напрямки підтвердження витрат у вигляді перерахування покупцем валютних цінностей спонукають покупця користуватися послугами осіб, які не отримали відповідного дозволу, та можуть запропонувати більш вигідні умови (бо вони несуть менше фінансове навантаження, як приклад, не сплачуючи щорічний збір за видачу дозволу та інші), та залишити тільки один напрямок підтвердження витрат: «сума валютних цінностей, перерахованих ... на рахунок постачальника послуг». Від запропонованого нами усунення, можливо більш ефективніше досягти цілі Закону 2074, – легалізація криптовалютного ринку в Україні.

Список використаної літератури:

1. Положення про Національну комісію з цінних паперів та фондового ринку. Указ

Президента України від 23.11.2011р. №1063/2011. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/go/1063/2011> (дата звернення: 08.05.2022).

2. Порівняльна таблиця до Проекту №7150 Закону України «Про внесення змін до Податкового кодексу України, щодо оподаткування операцій з віртуальними активами» від 13.03.2022р. URL: <https://itd.rada.gov.ua/billInfo/Bills/pubFile/1245233> (дата звернення: 17.04.2022).
3. Пояснювальна записка до Проекту №7150 Закону України «Про внесення змін до Податкового кодексу України щодо оподаткування обороту віртуальних активів в Україні» від 13.03.2022р. URL: <https://itd.rada.gov.ua/billInfo/Bills/pubFile/1245235> (дата звернення: 17.04.2022).
4. Про банки і банківську діяльність. Закон України від 07.12.2000р. № 2121-III. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/go/2121-14> (дата звернення: 08.05.2022).
5. Про віртуальні активи. Закон України від 17.02.2022р. №2074-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/go/2074-20> (дата звернення: 15.04.2022).
6. Про Національний банк України. Закон України від 20.05.1999р. №679-XIV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/go/679-14> (дата звернення: 22.04.2022).
7. Про фінансові послуги та державне регулювання ринків фінансових послуг. Закон України від 12.07.2001р. №2664-III. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/go/2664-14> (дата звернення: 20.04.2022).
8. Проект №7150 Закону Про внесення змін до Податкового кодексу України щодо оподаткування операцій з віртуальними активами від 13.03.2022р. URL: <https://itd.rada.gov.ua/billInfo/Bills/Card/39211> (дата звернення: 15.04.2022).
9. Пропозиції Президента України до Закону «Про віртуальні активи». Картка законопроекту. 2020. URL: <https://itd.rada.gov.ua/billInfo/Bills/Card/2698> (дата звернення: 16.04.2022).

Hrytsai S. Prospects for taxation of transactions of individuals and individual entrepreneurs with virtual assets in Ukraine

The article studies the tax aspects related to the prospect of using mechanisms for taxing transactions of individuals and individual entrepreneurs with virtual assets in Ukraine, which is provided for in Draft Law No. 7150, and which have legal certainty by the Law of Ukraine "On Virtual Assets". The rapid development of advanced digital financial technologies obliges governments to keep up with the legislative work in this direction from such progressive views of the new digital era in the financial sector of the economy, which can provide their countries with additional incentives for the growth of the gross domestic product. It is

quite obvious that participants in the cryptocurrency market, without a proper regulatory framework in Ukraine, do not have the opportunity to receive legal protection from the state, and accordingly, the state, in turn, receives almost no tax revenues from the functioning of the relevant sector of the economy in its "shadow" side. The Parliament of Ukraine adopted on 17.02.2022 the Law of Ukraine "On Virtual Assets" No. 2074-IX (hereinafter referred to as the Law 2074). According to his previously submitted proposals, which were signed by the President of Ukraine on 15.03.2022, after the changes were taken into account. According to paragraph 1 of Section VI "Final and Transitional Provisions" of the Law 2074, the law itself will enter into force, including, among other things, from the date of entry into force of the Law of Ukraine On Amendments to the Tax Code of Ukraine regarding the peculiarities of taxation of transactions with virtual assets. The implementation of the provisions of the draft law does not require additional financial expenditures from the state and local budgets of Ukraine while providing an endless potential for growth of tax revenues from the development of a whole new sector of the economy, which until now has not been taxed in any way. The purpose of the article is to conduct a study of tax aspects related to the prospect of using mechanisms for taxation of transactions of individuals and individual entrepreneurs with virtual assets in Ukraine, which is provided for in Draft Law No. 7150, and which have legal certainty by the Law of Ukraine "On Virtual Assets". According to the results of the study, it is possible to draw several conclusions, which in general have a direction of opinion, regarding the need to finalize the mechanism of taxation of income from transactions with virtual assets proposed in the Draft Law No. 7150.

Key words: *taxation, virtual assets, cryptocurrency, bitcoin, stablecoin, token, digital currency, virtual currency, electronic money, non-cash money, money surrogate.*